

وسيلة السعادة

تطبیقی ، سوالی مختصر تجوید در .

مرتبى

قسطمونى مكتب رشدى عسكرى لسان عثمانى معلمى
حافظ احمد ضياء الدين

دائرة جليله مشيخته تدقيق مؤلفات هيث كرامى طرفندن
تدقيق وشايدان طبع اولدينى تصديق بويرولان (وسيلة الفجران)
نام مفصل تجويد عاجزانه مدن اختصار ايدلشدر .

مكاتبه تدريسه صوك درجه الويريشليدر

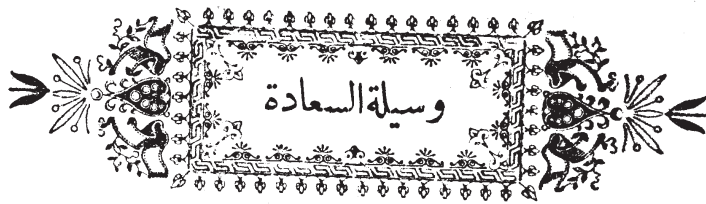

مرحقى مؤلفنه عاندر . مهرسز نسخه ساختادر

قسطمونى مطبعه سنده طبع اولنشددر

۱۵ ربیع الاول سنه ۱۳۲۸

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على سيدنا محمد وآله اجمعين.

معلوم اوله كه : هر بر مسلمانان او قويه جنى قرآن عظيم الشانده لسانى خطادن ، نمازنى فساددن ، محافظه ايجون ايجاب ايدن علم تجويدى ممكن اولدينى مرتبه اهل واربايندن او كرمك اهم والزمدر .

تجويد : قرآن كريمى كوزلجه او قوميه بيلديز علمدر . [۱]
تجويدى سهولتله آلايه بيلمك ايجون [حركه ، جزم ، تشديد ، مد ، قصر ، حرف مد ، سبب مد ، همزه ، سكون ، حرف اين ، تنوين ، نون ساكن ، ادغام ، لام تعريف] ، نه ديمك اولديغنى وبونلرك اقسام واحكامنى بيلمك اقتضا ايدر .

[۱] قرآن كريمى كوزلجه او قومى هر بر حرفك چيقه حق يرئى بيلمك وحرفلرك لايق اولان صفت لازمه و طارضه سنى يعنى تماماً حقى وبرمكه اولور . يالكز خارج حروفى او قومله حرفلرك حقى وبرمك قابل اوله ماز . هر حالده فم محسندن اخذده محتاجدر .

درس ۱

[حرکه ، جزم ، تشدید ، مد ، قصر]

حرکه : حرفك اوقرنملرینه خدمت ایدن اشارتلدردر .

حرکه ۳، در. شو [اوستون ، اسره ، اوتره] اشارتیدر .

جزم : حرکه سی اولمایان حرفك اوزرینه قونوب او حرفی کندنندن

اولکی حرفه بتشدیرن وجزم دینان شو (•) اشارتدر .

تشدید : بر حرفی اولجه ساکن صوکره حرکه لی اولق اوزره ایکی

کره اوقودان وشده دینان شو (ˆ) اشارتدر .

مد : چکمهك ، (حرفی اوزاتمق) دیمکدر .

اهل تجوید اصطلاحده : حرف مد سبيله سسنى اوزاتمقدر . [۱]

قصر : چکمهك ، مدطبیعی ، مداصلی اوزره قصر ایتمکدر .

تطبیقات : اشاعیده کی یازیلان کلمات جلیله ده اوستون ، اسره ، اوتره ، حرکه لی ، جزم لی ، شده لی اولان وچکیلن وچکیلمه یین حرفلری آیریکنر .

{ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا وَ الْحَقِّي بِالصَّالِحِينَ }

{ رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ }

سؤال : حرکه نیه دیرلر ؟ قاچ قسمدر ، جزم نیه دیرلر ، حرفی فصل اوقودر ، تشدید نیه دیرلر ، حرفی فصل اوقودر ، مد ، قصر نیه دیرلر ؟

[۱] مد ایکی قسمدر . ۱ (مدطبیعی ، مداصلی) ۲ (مد زائد) دره

مدطبیعیك درجه سی برالف : مد زائدك اقلی ایکی الفدر .

درس ۲

[حرف مد]

حرف مد : سسی اوزادن حرفلردر . «۳» در : [واو ، یا ، الف]
حرفلریدر .

(و) : ساکن یعنی حرکه سز اولوب اوست طرفی اوتره حرکه لی
اولورسه حرف مد اولوب برالف مقداری چکیلیر . (بقول ، یکون)
کله لرنده کی (وار) لر کی . [۱]

(ی) : ساکن اولوب اوست طرفی اسره حرکه لی اولورسه حرف مد
اولوب برالف مقداری چکیلیر . { وکیلا ، حسپا } کله لرنده کی (یا) لر کی [۲]

(ا) : دائما ساکن و اوست طرفنده کی حرف اوستون اولدیغندن مروت
حرف مد اولوب برالف مقداری چکیلیر . (قال ، کان) کله لرنده کی الفلر کی .

تطبیقات : اشاغیده کی بایلان کلمات منیفده اولان حرف مد لری بولیکیز . و برالف
مقداری چکهرک اوقویکیز .

{ کونوا ، یؤمنون ، یقیمون ، سمیع ، علیم ، خاف ، حال ، ما کان }

سؤال . حرف مد نیه دیر لر ، قاچدر . نهدر ، بوتلر نه زمان حرف مد اولور . ونه قدر
چکیلیر .

[۱] (واو) حرکه لی اولورسه یا خود ساکن اولوب اندن اولکی حرفک
حرکه سسی اوستون ، اسره ، اولورسه حرف مد اوله ماز .

[۲] (یا) حرکه لی اولورسه یا خود ساکن اولوب اوست طرفنده کی حرفک
حرکه سسی اوستون ، اوتره اولورسه حرف مد اوله ماز .

{ درس ۳ }

(سبب مد)

سبب مد : حرف مدك مدطیعی مقدارندن زیاده چکیلیمه سینه سبب اولان همزه ، سکوندر .

همزه : حرکلی الفدر . (اَکَرَم) کله سنده کی همزه کی [۸]

سکون : ابکی دورلودر : سکون لازم ، سکون عارض .

سکون لازم : ساکن حرف بولسان کله ده طور وولسه ده چیلسه ده

دوشمه بن سکوندر . (یسین) کله سنده کی نونک سکونی کی .

سکون عارض : ساکن حرفک بولندینی کله ده طور وولورسه طور ووب

چیلیرسه دوشن سکوندر . (صادقون) کله سنده طور وولدیغده طور مق سببیه نونک ساکن اولدینی کی .

تطبیقات : اشاعیکی کلمات شریفه نک هانکیلرند سبب مد همزه ، هانکیلرند سکون لازم و طارش اولدینی کوسترینکز ؟

سواء ، علی انفسهم ، آ لآن ، جاء ، سوء ، الضالین ،

الحاقه ، صادقین ، مؤمنین ،

سؤل : سبب مد نیه دیرل قاجدر ، همزه نه زمان مد سبب اولور ، سکون قاج درلودر . سکون لازم ، سکون عارض نیه دیرل ؟

[۱] کندیستندن اول حرف مد بولغایان همزه سبب مد اوله لاز .

(اَخَذَ ، سَأَلَ ، قَرَأَ) کله لرند کی همزه لر کی .

{ درس ۴ }

(حرف مدك احوالى ومدك اقسامى)

حرف مدديديكمز : (و ، ي ، ا) حرفلرينك بش حالى وارد .

(۱) : بو حرفلرك برى كلمهده سبب مدسز بولنورسه « مدطبيعى »

اولور .

(۲) : كلمهده بو حرفلرك برى و آندن صوكره ينه اوكلهده سبب مددن

همزه بولنورسه (مدمتصل) اولور .

(۳) : بركلانك نهايتنده بولنردن برى و ايلريسندكى كلمهك اولنده

سبب مددن همزه بولنورسه (مدمنفصل) اولور .

(۴) : بو حرفلرك برندن صوكره سبب مد ، سكون لازم بولنورسه

(مدلازم) اولور .

(۵) : بو حرفلرك برندن صوكره سبب مد ، سكون عارض اولورسه

(مدعارض) اولور .

تطبيقات : اشاغيكى كلمات شريفهدهكى حرف مدلك سبب مدسز بولانلرينى ، سبب مدلى همزه اولوب حرف مدايله بركلهده و آبرى آبرى كلمهده

اولانلرينى ، سبب مدلى ، سكون لازم و عارض اولانلرينى بوليكنز ، كوستريكنز ؟

قالوا ، سيق ، جاء ، اولئك ، قيل ، اوتيتُهُ ، مانت ،

الم ، اؤذنيا ، يابانا ، عالمين ، هم ، طسم ، صادقين

سؤال : حرف مدك قاج حالى وارد ، احوالار نهدر ، حرف مد ، سبب مدسز بولنورسه نه اولور . حرف مددن صوكره سبب مد همزه

اولوب ايكيبي بركلهده ، آبرى آبرى كلمهده اولورسه نه اولور ، سبب مدسكون لازم

وعارض اولورسه نه اولور .

{ درس ۵ }

(مدطیعی)

حرف مد دنیان اوج حرفك برندن صوكره سبب مد دنیان همزه ویا سکوندن بری بولمازسه (مدطیعی) اولور [۱] (قال ، هود ، حیل ،) کبی ، مدطیعی : برالف مقداری چکیلیز .

برالف مقداری دیمك : دوز بریره قونولش اولان الندن برارمقی قالدیره جق قدر چكمك دیمكدر . برالف مقدارندن اكسك وزیاده چکیلمه سی خطادر . [۲]

تطبیقات : اشاءکی کلات طبیعه ده قاچر حرف مدا ولدیفنی و اوج حرف مد دزها نکیلری بولندیفنی کوستریکزه بو مدطیعیلری برالف مقداری چكرك او قویكز ؟

قام ، غیض ، ما کان ، رسول ، نوحیا ، کانوا ،

يقولون ، اوتینا

سؤال : مدطیعی نیه دیرلر ، نه قدر چکیلر ، برالفن اكسك زیاده چکیلر نه اولور برالف مقداری نه دیمك ؟

[۱] مدطیعی : بشقه برسییه احتیاجسز بالذات برالف مقداری چکیلن مد دیمكده بوکا (مد اصلی) دخی دینیر . برکله ده بر ، ایکی ، اوج مدطیعی بولنه یلیر (باع ، قالوا ، اودینا) کبی

بعض کسه لرك قرآن او قورکن مدطیعیلرده وهله (وکیلا ، حسیباً) کبی کله لرده طور ولدیفنده مدطیعیلری برالف مقدارندن زیاده چكدکلی خطادر .

[۲] مدطیعی ومد متصل ومنفصلده حروف مد دیدیکمز (واو ، الف ، یا) حرفلری بعض کره مقدر یعنی کیزلی اولوب ، یالکمز او قونشده بلی اولور . (طه ، الله ، انه ، به ، اولئک ، ذلک ، هو لا ، من علمه الا ، عنده الا) کبی

{ درس ۶ }

(مدمتصل)

برکلمه ده حروف مددن بری واندن صوکره ینه اوکلمه ده سبب مددن همزه

بولنورسه (مدمتصل) اولور . { شاء ، جی ، سوء } کبی

مدمتصلک مدی واجیدر . زیرا ، قراء کرام حضراتندن هربری مدمتصلی
کندیلرینه مخصوص مرتبه ده مد ایتدیلر . هیچ بریسی برالف مقداری
اوقویه رق قصر اتمدی ، لکن امام عاصم قرائتی و حفص روایتی اوزره درت
الف مداری چکیلیر . [۱]

تطبیقات

اشاغیکی کلمات جلیله ده سبب مد اولان همزه ، حرف مددن هانکیلریله بولنش
اولدیفنی اراییکز ، بولیکز ؟

سواء ، اولئك ، جاء ، شهداء ، سوء ، نشاء ، بری ، جزاء ،
سینت ، العلماء ، یشاء

سؤال

مد متصل نه زمان اولور ، مدی نه در ، عاصم قرائتی ، حفص ، روایتی اوزره
تأج الف مقداری چکیلیر .

[۱] مدزائدک اقلی ایکی الف اولدیفندن مدمتصل ده ایکی الف مقداری چکیلسه
خطا ایدلش اولمازسه ده عاصم قرائتی و حفص روایتی اوزره قرآن اوقویان کسه لر مد
متصله ضرورتسز درت الف مقدارندن اکسک چکمه ملیدر . ضرورت اولسه دخی ایکی
الف مقدارندن اکسک چکمه خطادر .

درس = ۷

(مد منفصل)

برگه نك نهایتده حرف مددن بری و آدن صوکره کی کله نك اولنده سبب مددن همزه بولنورسه (مد منفصل) اولور . (انی اخاف ، قولوا آمنا ، یا ایها) کبی [۱]

مد منفصلک مدی جائزدر . زیرا قراء کرام حضر اتی مدنده اختلاف ایتدیلر . بعضیسی کنندینه مخصوص مرتبه ده مدایتدی ، بعضیسی قصر ایدوب برالف مقداری چکرك او قودی . لکن بز عاصم قرائتی و حفص روایتی اوزره او قودی غمز جهتله درت الف مقدای چکه جکیز .

تطبیقات

اشاغبکی کلمات شریفه ده کی حرف مدلی ، سبب مدلی ، کوستریکز ، و حرف مد هانکیلرنده واو ، هانکیلرنده یا ، هانکیلرنده الف اولدیفنی بولیکز .
(اِنَّا اَعْطَيْنَا ، لَوْلَا اُنْزِل ، اِنَّا اَرْسَلْنَا ، فِیْ اَازَانِهِمْ ، قَوْلُوْا آمَنَّا ،)
(هُنْتُمْ ، عَهْدُهُمْ ، عَذَابُهُ اَحَد ، هُوَ لَاء ، عِنْدَهُ الْا)

سؤال

مد منفصل نه وقت اولور . مدی نه در . مدی نیچون جائزدر . عاصم قرائتی و حفص روایتی اوزره قاج الف مقداری چکیلیز .

[۱] مد منفصلک مدنده اختلاف ایدلمش اولدیفنیدن بر ، ایکی ، اوچ ، درت بش الف مقداری چکلمسی ده جائز ایهده ، عاصم قرائتی و حفص روایتی اوزره قرآن او قویان کیمسه نفس طارلانمسی کبی بر ضرورت اولدبجه درت الف مقدارندن اکسک و زیاده چکمه مایدز ؟

درس = ۸

(مد لازم)

حرف مددن صوکره سبب مد سکون لازم بولنورسه مد لازم اولور . [۱]
مد لازم درت یرده اولور .

[۱] : کلمه منقلبه ده (شده لی کلمه ده) اولور . (الحاقه ، تأمروئی) کبی [۲]

[۲] : کلمه مخففه ده (شده سبز کلمه ده) اولور . (آ لآن) کبی [۲]

[۳] : حرف منقلبه ده (شده لی حرف ده) اولور . (الم) ك لای (المص) ك
لای (طسم) ك سیفی کبی .

[۴] : حرف مخففه ده (شده سبز حرف ده) اولور . (الم) و (المص) میمی
(الر) نك لای کبی .

مد لازمك مدنده قراء کرام اتفاق ایتد کلرندن مدی واجبدر . جمع
قراء کرامه کوره درت الف مقداری چکیلیز . [۴]

تطبیقات : اشاعیکی مثالدرده مد لازمك کلمه منقلبه ، مخففه ، حرف منقل ، مخفف
اولا نلرینی بولیکیز وهر برینی درت الف مقداری چکدر ك اوقوبیکیز .

(ضالاً ، اتحاجوئی ، مُدْهَامَتَان ، الصّاحّة ، طسمن ،)

(طسم ، کمیعص ، کافّة ، دابّة ، جمعسق)

سؤال : مد لازم نیه در لر . قاج در لودر . نه در . مثالری نه کبی . مدی نه در . قاج الف
مقداری چکیلیز .

[۱] سکون لازم : مد لازم اولان کلمه ده طور ولد یغنده ، کچیلد یکننده دوشمه یین
سکوندر . ساکن اولان حرفك اوزنده شده . ویا جزم اشارتی واریسه سکون لازمدر .
حرکه واریسه سکون هارضدر .

[۲] مد لازمده سکون کلمه ده اولوب شده لی ایسه منقله ، شده سبز ایسه مخففه ،
سکون حرفده اولوب حرف اوقونشده شده لی ایسه منقل ، شده سبز ایسه مخففدر .

[۳] آ لآن ، سورة یونسده ایکی یرده در .

[۴] مد لازمك قهر ایدلسی یعنی برالف مقدارك چکدر ك اوقونسی خطادر .

{ درس = ۹ }

(مدعارض)

برکله ده حرف مدو آندن سوکره سکون عارض بولنورسه (مدعارض) اولور
(قانتین ، خالدون) کبی [۱]

مدعارضك مننده قراء كرام اختلاف ايندكلرنندن مدعارض اولان
كله نك آخری اوستون اولورسه (۳) ، اسره اولورسه (۴) ، اوتره اولورسه
(۷) وجه دن بری جائز اولور .

(۳) وجه : (طول ، توسط ، قصر) .

(۴) وجه : (طول ، توسط ، قصر ، روم) . [۲]

(۷) وجه : (طول ، توسط ، قصر ، طول ایله اشمام ، توسط ایله اشمام ،
قصر ایله اشمام ، قصر ایله روم) در .

طول (۴) ، توسط (۳) ، قصر (۱) الف مقداری چکهرک او قومقدر .
روم : کیمزلی سس ایله ساکن اولان حرفك حرکه سنه اشارت ایتکدر .
اشمام : ساکن اولان حرفی او قود قدن سوکره او حرفك اوتره حرکه سنه
اشارت ایچون دودا قلیرنی یوممقدر .

تطبیقات : اشاییکی کلمات جلیله ده قاچروجه جائز اولدینی بولیکیز ، او وجهله گوره
اوقوییکیز ؟

(صادقین ، عالمون ، فاسقین ، یوم الدین ، نستعین) .

(حافظین ، الرحیم ، مؤمنین ، تقون ، یفقهون ، کارهون)

مدعارض نه زمان اولور . مدی نه در . آخری اوستون ، اسره ، اوتره اولدیفنه
سؤال : کور قاچروجه جائز اولور . روم ، اشمام ، نه دیمکدر ، طول ، توسط ، قصر
قاج الف مقداری در .

[۱] مدعارض اولان کله ده طورلما زسه مدطبیعی اولور . چونکه سبب مدقلاز .

[۲] روم قصر ایله اجرا ایدیلیر . وکله نك نهایتنده قافله حرفی اولان (ب ج د ط ق)
حرفلرنندن بری بولنورسه روم ، اشمام ایدلیر . زیرا قافله نك اداسی روم و اشمامه مانعدر .

درس = ۱۰

(حرف لین ، تنوین ، نون ساکن ، ادغام ، لام تعریف)
 حرف لین : کندیلری ساکن و اوست طرفلرنده کی حرف اوستون
 حرکه لی اولان (واو) ایله (یا) دره . { نَوْم ، الصَّیْف } کله لرنده کی (واو) ،
 (یا) کبی .
 تنوین : ایکی اوستون ، ایکی اسره ، ایکی اوتره دره . (علماء فی شیئی ،
 قدیر) کله لرنده کی تنوینلر کبی .
 نون ساکن : جزمی نوندر . (إِنْ ، مَنْ) کله لرنده کی نونلر کبی .
 ادغام : ایکی حرفی شده لی بر حرف قیلمقدر . { اشد ، اعد }
 کله لرنده کی دالار کبی .
 لام تعریف : شو (آل) صورتنده یازیلان (الف لام) دره .

تطبیقات

آشاییده یازیلان کلمات منیفه ده اولان حرف لینلری ، تنوین ، نون ساکن ، ادغام ،
 لام تعریفلری بولیکیز ؟
 (نَوْم ، آسَوْء ، حکیمًا ، وکیل ، غنمده ، مَنْ ، إِنْ)
 (الحمد ، الصَّیْف)

سؤال

حرف این ، تنوین ، نون ساکن نه به دیرلر ، ادغام نه دیمکدر ، لام تعریف نه به دیرلر ؟

درس = ۱۱

(حرف لينك احوالى)

- حرف لينك ايكي حالى وارد .
 (۱) بو حرفلر ك برندن صكره سبب مدسكون لازم اولمقدور .
 (۲) بو حرفلر ك برندن صوكره سبب مدسكون عارض بولمق در .
 هرايكي صورته (مدلين) اولور .

مدلين

- حرف ليندن صوكره سبب مدسكون واقع اولورسه (مدلين) اولور .
 مدلينك مدى جائدر . زير قراء كرام مدنده اختلاف ايتديلر . لكن سبب مد
 (كهيهص ، جمعسق) لفظ شريفلر نده اولان (ع) حرفلر ك او قونشونده حاصل
 اولان سكون كى سكون لازم ايسه جمع قرايه كوره يالكنز طول ، توسطدن
 هربرى جائدر .

سبب مدسكون عارض اولورسه مدعارض كى مدلين اولان لكه نك آخرى

{ آخرى اسره اولورسه : آخرى اوتره اولورسه : ايله اشمام ، قصر ايله اشمام ، ايله اشمام ، قصر ايله اشمام ، }	اوستون حر كلى اولورسه : طول ، توسط ، قصر دن هربرى
	آخرى اسره اولورسه : طول ، توسط ، قصر ، روم دن هربرى مدلينده دغى
	آخرى اوتره اولورسه : طول ، توسط ، قصر ، طول ايله اشمام ، توسط جائز اولور [۱]
	ايله اشمام ، قصر ايله اشمام ، قصر ايله روم دن هربرى

تطبيقات : اشاغبيك كلات جايلاه ده حرف لينلر دن هانكيسى بولنديغنى وسبب مدسكون
 لازم ، سكون عارض اولديغنى ، طول ، توسط جائز اولانلر نى اوچ ،
 درت ، يدى وجه جائز اولانلر نى بوليكنز واو وجهلره كوره او قويكنز ؟

{ التَّصْيِفُ ، السَّوْءُ ، كَهْمُ بَعْصٍ ، نَوْمٌ }

{ جمعسقى ، الموت ، بالغيب ، السير ، خوف }

سؤال : حرف لين نديمكدور . حرف لينك قاج حالى وارد . او حاللر نه در . مدلين
 نه زمان اولور . مدلينك مدى نه در . سبب مدسكون لازم عارض اولديغنه كوره
 قاج وجه جائز اولور .

[۱] حرف ليندن صكره سبب مدسكون بولمازسه هيچ چكيلمز . (عليهم ، اليهم) كى

درس ۱۲

(تنوین و نون ساکنک احوالی)

تنوین دینلاز (ایکی اوستون ، ایکی اسره ، ایکی اوتره) ایله (نون ساکن) دینان جزه لی نونک بش حالی واردر . (اخفا مع الغنه ، اظهار بلاغنه ، ادغام مع الغنه ، ادغام بلاغنه ، اقلاب مع الغنه) .

(۱) : بولردن برندن صوکره (ص ذ ث ج ش ق س ك ض ظ ز ، ت ، د ، ط ، ف) حرفلرندن بری بولنورسه (اخفا) اولور .

(۲) : بولرك برندن صوکره (ا ح خ ع غ ه) حرفلرندن بری بولنورسه (اظهار) اولور .

(۳) : بولرك برندن صوکره (م ن و ی) حرفلرندن بری بولنورسه (ادغام مع الغنه) اولور .

(۴) : بولرك برندن صوکره (ر ل) حرفلرندن بری بولنورسه (ادغام بلاغنه) اولور .

(۵) : بولرك برندن صوکره (ب) حرفی بولنورسه (اقلاب) اولور .

تطبیقات : اشاعیکی کلمات شریفه ده تنوین و یانون ساکنندن صوکره اخفا ، اظهار ، ادغام مع الغنه ، ادغام بلاغنه اقلاب حرفلرندن هانکیسی بولندیغنی کوستربکیز ؟

صَمُّ بَکُم عَمٰی فِهْمٌ ، وَلٰکِنْ جَعَلْنَاهُ رِزْقًا قَالُوا ، مِّنْ هُوَ حَکِیْمٌ
عَلِیْمٌ ، مَّنْ یَّقُولُ ، نَوْرًا نَهْدٰی ، خَیْرًا لَّکُمْ ، مِّنْ رَّبِّهِمْ ، ، سَمِیْعٌ بَصِیْرٌ
مِّنْ بَعْدِ ، وَانْحَرِ ، وَمِّنْ عَاقِبِ ، قَوْلًا غَیْرِ ، نَارًا حَامِیَّةً ،)

سؤال : تنوین و یانون ساکن قاج حال اوزره بولنور . احوال نهدر . برنجی ، ایکنجی حالد نهدر . اوچنجی ، دردنجی ، بشنجی حالد نهدر . اولور . ؟

درس = ۱۳

(اخفا) .

اخفا : غنه نك بقاسيله برابر تشديدن عارى اوله رق اظهار ايله ادغام
يپينده برحالتدر . بوده تنوين ويانون سا كنى كيزله يوب غنه صفتلرني ابقا
ايدرك او قومقيله اولور . غنه : ككيزدن كان سسه دينور .

اخفا حرفي اوز بشدر . شو :

(صف ، ذا ، ثنا ، كم ، جاد ، شيخص ، قد ، سما ،)

(دُم ، طيباً ، زد ، فى ، تقى ، ضع ، ظالماً)

يپينده كى اوز بش كلمه نك اولكى حرفلريدرك . [۱]

تنوين ويانون سا كندن صكره بو اوزن بش حرفدن برى بولنورسه
(اخفا) اولور . يعنى تنوين ويانون سا كن اخفا اولنور .

(غنى كريم) و (فتح قريب) ، (عن صلاتهم) كجى .

تطبيقات : اشاغكى مثاللرده اخفا حرفندن هانكىسى تنوين ويا نون سا كندن
صوكره بولنش اولديغنى كوستريكز ؟

مِنْ سُوءٍ تَوَدُّ ، مَسْفَرَةٌ ضَا حَكَمَةٌ ، مِنْ ضَلِّ ، مِنْ طِينٍ ، حَيَوَاةٌ

طَيِّبَةٌ ، ظَلَا ظَالِيًّا ، مِنْ فَضْلِ ، عَلِيًّا قَدِيرًا ، مِنْكُمْ ، مِنْ تَحْتِهَا ،

قَوْلًا ثَقِيلًا ، مَنْ جَاءَ ، مِنْ دَابَّةٍ ، تَرَا بَآذِلَكَ ، مِنْ ذُرِّيَّةٍ ، عَمَلًا

صَالِحًا ، فَصْبْرٌ جَمِيلٌ ، مَنْ سَمَدَسٌ ، مِنْ شَيْءٍ : عَذَابٌ شَدِيدٌ .

سؤال

اخفانه به در لرغنه نه ديمكدر . اخفا حرفي قاچدر . نه در ، نه زمان اخفا اولور .

[۱] ميم سا كن بايه اوغرا ديقنده ده اخفا اولور . فقط بوكا اخفاي شفرى دينور .
(رجم رجم) كجى . بعضيلرى اخفا حروفنى آتيدى كى شو :

(تا ونا وجم و دال و ذال و زى - سين و شين و صاد و ضاد و ط و طا)

(فا و قاف و كاف اخفا در تمام - حرف اخفا اوزن بش اولور والسلام .)

يپينده جمع ايشلردرك .

{ درس = ۱۴، ۱۵ }

(اظهار) .

اظهار : تنوین ویانون ساکنی آشکار ایدوب غنه صفتلری بلی
ایتمه رکه او قومقدر. اظهار حرفی (۶) در. (الله ، حی ، خالق ، = عدل ،
غنی ، هادی) پیتنده کی اسماء الهیه نکه اولکی حرفلریدر .

تنوین ویانون ساکنه دن صوکره بوالقی حرفدن بری بولنورسه
(اظهار) اولور [۱] یعنی تنوین ویانون ساکنه او قونشده اظهار اولنور.
{ غفور رحیم ، مَنْ آمَنَ } کی

{ اقلاب }

اقلاب : تنوین ویانون ساکنی میمه قلب ایدوب اول میمی اقلاب
حرفی اولان (ب) نکه یاننده غنه ایله کیزله مکدر .
اقلاب حرفی بادر . تنوین ویانون ساکنه دن صوکره (ب) بولنورسه
(اقلاب) اولور . (سمیع بصیر ، مِنْ بَعْدِ) کی

تطبیقات : اشائی کی امثله ، منیفه دن هانکیلرنده تنوین ویانون ساکندن
صوکره اظهار ویا اقلاب حرفی بولنش وهانکیسی اظهار هانکیسی
اقلاب اولش اولدیغنی کوستریکیز .

مَنْ هَاجَرَ ، مِنْ عِلْمٍ ، صَمُّ بَكْمٌ ، مِنْ غَيْرِهِ ، رَغَدًا حَيْثُ
سَمِيعٌ عَلِيمٌ ، عَالِمٌ حَكِيمٌ ، مَسَاعٍ إِلَى : أَنْ بُوْرِكَ ، مِنْ بَعْدِ

سوال : اظهار نیه دیر . حرفی قاجدر . نه زمان اظهار اولور . اقلاب نیه دیرلر . حرفی
نهدر . نه زمان اقلاب اولور .

[۱] میم ساکن اولوب (میم) ایله (با) نکه غیری اولان حروف هجادن برینه
اوغراسه ینه اظهار اولور (هم فیه ، لکم دینکم) کئی نون ساکن ایله (واو)
یاخود (با) برکلهده برانورسه ینه اظهار اولور (بیان ، فنوان) کی

{ درس ۱۶، ۱۷ }

(ادغام مع الفنه)

ادغام مع الفنه : تنوین ویانوں سا کئی کنڈیسندن صوکرہ بولنان ادغام مع الفنه حرفه ادغام اتمک وادغام اتناسندہ غه ایدہ رک، اکزدن سس کتیرہ رک او قومقدر ادغام مع الفنه حرفی (۴) در . (یمو) حرفلریدر .

تنوین ویانوں سا کندن صوکرہ بودرت حرفدن بری بولنورسه (ادغام مع الفنه) اولور (خیرآره ، فضلاً من الله) کبی

نون سا کن کلمه نك اور ته سندہ بودرت حرفدن (واو) یاخود (یا) به اوغراسه اظهار اولور (دُنیا ، قِتْوَان) کبی [۱]

{ ادغام بلاغنه }

ادغام بلاغنه : تنوین ویانوں سا کئی کنڈیسندن صوکرہ بولنان ادغام بلاغنه حرفه غنه سز ادغام اتمکدر .

ادغام بلاغنه حرفی (۲) در (ل) حرفلریدر .
تنوین ویانوں سا کندن صوکرہ به ایکی حرفدن بری بولنورسه (ادغام بلاغنه) اولور (غفور رحیم ، من ربکم) کبی .

تطبیقات : اشاعیکی مثالدرده ادغام مع الفنه ، ادغام بلاغنه حرفلرندن هانکیسی تطبیقات : تنوین ، هانکیسی نون سا کندن صوکرہ بولندیفی وهانکیسی اظهار وادغام مع الفنه ، وادغام بلاغنه اولدیفی کوستریکز .

مِنْ نِعْمَةٍ ، مِنْ مَالٍ ، سِحْرٌ مُسْتَمِرٌّ ، مِنْ وَاوٍ ، اِنْ نَحْنُ
حِلُّ لَكُمْ ، اِنَّ ، خَيْرٌ لَّكُمْ ، غَفُورًا رَحِيمًا ، مَلِكًا ثَقَاتِلَ

سؤال : ادغام مع الفنه نه دیر . حرفی قاجدر . نه زمان ادغام مع الفنه اولور .
نون سا کن ایله واو یاخود یا برکله ده بولنورسه نه اولور . ادغام بلاغنه تیه دیرل حرفی قاجدر . نه زمان ادغام بلاغنه اولور .

[۱] نون سا کن ایله (واو) یاخود (یا) برکله ده بولنقی قرآن کریمده درت کلمه به مخصوصدر . اولدرده مثالده کی ایکی کلمه ایله (بنیان ، عنوان) کلمه لرندن هارنددر .

{ درس ۱۸، ۱۹ }

(ادغامك اقسامی)

ساکن اولان بر حرفك دیگر حرفه ادغامی (۳) درلودر : (ادغام مثلین ، ادغام متجانسین ، ادغام متقاربین)

ادغام مثلین : بر حرفی کندی کبی بر حرفه ادغام اتمکدر .

مخرجلری صفتلری بر اولان ایکی حرفدن بری ساکن اولوب کندیسندن
صوکره مثلی اولان بر حرف بولنورسه (ادغام مثلین) اولور . بر خدسدن یان یانه
کلان ایکی حرفدن اولکیسی ایکنجیسنده ادغام اولنور . (فَمَارَبَحَتْ تِجَارَتُهُمْ)
دهکی تالر ، (اَنْ اَضْرَبَ بِعَصَاكَ) دهکی بالر کبی . واکرنون ، ساکن اولوب

تونه اوغراسه (ادغام مثلین مع الغنه) اولور . (مِنْ نَارٍ) کبی

میم ساکنك احکامی

میم ساکنك (۳) حکمی واردر .

(۱) میمه اوغراسه (ادغام مثلین مع الغنه) اولور . (اَنْ كُنْمْ وَنِينَ) کبی

(۲) بایه اوغراسه (اخفا) اولور . (رَهْمٌ رَهْمٌ) کبی

(۳) میم ایله بانك غیری حروفه اوغراسه (اظهار) اولور . (مِمَّ فِيهِ ، لَكَمْ

دینکم) کبی

تطبیقات : اشاعکی مثاللرده ادغام مثلین بلاغنه ومع الغنه اولانلری وهانکی حرف
ساکن اولوب مثلنه اوغرا دیغنی وهانکیسی اخفا و اظهار اولدیغنی بولیکزه .

يَذْرِكُمْ ، فَأَضْرِبْ بِهِ ، فَأَحْكُمْ يَدَهُمْ ، هُمْ فِيهِ

لَهُمْ نَصِيرًا ، تَرَلْ ، دَمْرَنَا ، ثُمَّ ، اِنَّكَ ، اَمْ بِظَاهِرٍ ، لَهُمْ فِي الدُّنْيَا

سؤال : ادغام قاج درلودر . ادغام مثلین نه زمان اولور : ادغام مثلین قاج درلودر . نوز ساکن
تونه اوغراسه نه اولور . میم ساکنك قاج حالی واردر . او حاللر نه در :

{ درس ۲۰، ۲۱ }

(ادغام متجانسین)

مخرجی بر اولوب صفتلری بشقه اولان ایکی حرفدن بری ساکن اولوب دیکرینه اوغراسه (ادغام متجانسین) اولور. یعنی ساکن اولان اولکی حرفی ایکنجی حرفه ادغام ایتک واجب اولور. بوا دغامك حرفلری اوج مخرجیه منحصر در .

(۱): (طا، دال، تا) مخرجیدر [۱] (أَثْقَلْتُ دَعَوَالَلهٖ مَا عَبَدْتُمْ لَقَدْ تَقَطَّعَ) کبی

(۲): (ظا، ذال، ثا) مخرجیدر [۲] (إِذْ ظَلَمُوا إِلَهَهُمْ ذَلِكَ) کبی

(۳): (با، میم) مخرجیدر [۳] (يٰۤاَيُّهَا زَكَّيْنا) کبی

{ ادغام متقاربین }

مخرج ویا صفتند. یقیناق اولان حرفلردن بری ساکن اولوب دیکرینه اوغراسه (ادغام متقاربین) اولور. بوا دغامك حرفلری ایکییه منحصر در .

(۱): (لام، را) مخرجیدر [۴] { قُلْ رَبِّ } کبی

(۲): (قاف، کاف) مخرجیدر [۵] { أَلَمْ نَخْلُقْكُمْ } کبی

تطبیقات : آشاغکی کلمات جلیله ده هانکی حرف ساکن اولوب هانکی حرفه اوغرامش اولدیغنی و هانکیسی ادغام متجانسین و متقاربین اولدیغنی بویکیز ؟

مَا عَبَدْتُمْ ، وَقَالَتْ طَافِقَةٌ ، لَئِنْ بَسَطْتُ ، وَجَدْتُمْ ، وَلِدْتُ ، قَرَطْتُ

قُلْ رَبِّ ، أَلَمْ نَخْلُقْكُمْ ، بَلْ رَفَعَهُ اللهُ ، وَقُلْ رَبِّ ، بَلْ رَبَّكُمْ ، قُلْ رَبِّي أَعْلَمُ

سؤال : ادغام متجانسین نه زمان اولور. حرفلری قاج مخرجیه منحصر در. او مخرجلر نه در. ادغام متقاربین نه زمان اولور. حرفلری قاج مخرجیه منحصر در. او مخرجلر نه در.

(۱) دال ساکن اولوب طایه و یا ساکن اول، ب داله اوغرامدیغندن بوسور قلده ادغام یوقدر .

(۲) ظای ساکنه (ذاله ، ثایه) و ذال ساکنه (ثا) یه و ثای ساکنه (ظا) یه اوغرامدیغند بوسور قلده ده ادغام اولنه منی

(۳) میم ساکن یا یه اوغراسه ادغام متجانسین اولوب (اخفا) اولور .

(۴) را لامه اوغرامدیغنده عاصم قرائتنده ادغام ایدلر .

(۵) کفی ساکن اولور قافه اوغرامدیغندن کافک قافه ادغامی یوقدر . وقای ساکن اولوب کافه اوغرامدیغنه بر مشالیدن

بشقه تصادف ایدله مه مشدر .

{ درس ۲۲، ۲۳ }

(لام تعريفك احوالى)

لام تعريف دينيان وشو (ال) صورتندە يازيلان الف لامك ايكي حالي واردر .
(۱) : لام تعريفدن صوكره :

(ثَبْ ، ثُمَّ دَعَا نَبَأَ رَحْمَى زِدْ سَمْعَةً = شِمْ صَدْرَ ضَيْفِ طَابَ ظَنَّ لَهُ نَعْمَ)

ييتندە كي اون ورت كبلە نك اولندە اولان حرفلردن (ن) دن بشقە اولان اون اوچ حرفدن

برى بولنورسە (ادغام شمسىه بلاغنه) اولور . (والشمس ، والليل) كې

(ن) بولنورسە (ادغام شمسىه مع الغنه) اولور (والناس) كې [۱]

! اظهار قمرىه !

(۲) : لام تعريفدن صوكره . (اِنْبَغِ حَجَّكَ وَخَفْ عَقِمَهُ) حرفلردن

برى بولنورسە (اظهار قمرىه) اولور [۲] (والارض والقمر) كې

تطبيقات : اشاغىكي كلمات شريفه ده لام تعريفدن صوكره ادغام شمسىه و اظهار قمرىه
حرفلردن هانكيسى بولنديقى كوستريكز و ادغام و اظهار ايله و ادغام
شمسىه مع الغنه اولانلرى غنه ايله برابر ادغام ايله اوقوبكيز .

الظَّنْ ، النَّاسُ ، الدَّعَاءُ ، الْحُسْنَاتُ ، النَّعِيمُ ، السَّخَى ،

الصَّيْفُ ، الْأَكْرَامُ ، الْقَوْلُ ، الْأَكْبَرُ ، الْخَوْفُ ، الْمَوْتُ

سؤال : لام تعريفك قاچ حالي واردر . نه وقت ادغام شمسىه مع الغنه نه وقت بلاغنه
نه وقت اظهار قمرىه اولور .

- (۱) ادغام شمسىه : لام تعريفنى كنديسندن صوكره بولنان ادغام شمسىه حرفته ادغام انجكدر .
اظهار قمرىه : لام تعريفنى كنديسندن صوكره بولنان اظهار قمرىه حرفى ياننده اظهار ايدەرك اوقومقدەر . ادغام
شمسىه يە ادغام شمسىه دىنلدىكى كوشك ياننده يلدزلك غائب اولوب كورنمىدىكى كې لام تعريفده اوقونشده بواون
دوت حرفك ياننده كېرلندىكى اچوندر . اظهار قمرىه يە اظهار قمرىه دىنلدىكى آك ياننده يلدزلكر ظاهر اولوب
ميدانه چيقدىقى كې لام تعريفده بواون دوت حرفك ياننده ظاهر اولوب ميدانه چيقدىقى اچوندر .
(۲) لام تعريف صورتندە كلمە نك اولندە كوريلن الف لام نفس كلمەدن اولوب لام تعريف دكلمە كنديسندن
صوكره ادغام شمسىه و اظهار قمرىه حرفلردن برى بولنلە ادغام شمسىه و اظهار قمرىه اولەماز (الهيكم ، القى) كې